

Inleiding

Dit draaiboek geeft alle stappen en mogelijkheden weer waarmee men rekening dient te houden bij een afkoppelingsproject, op basis van reeds opgedane ervaring van gemeenten/rioolbeheerders.

Het doel van dit document is om een afkoppelingsproject tot een goed einde te brengen met als resultaat een conform keuringsattest. Dit document doet geen uitspraak over de beste aanpak maar informeert wat mogelijk is waarbij u de voor- en nadelen kan afwegen voor uw gemeente.

Informatie over afkoppelen vindt u in het [praktische vademecum afkoppelen van hemelwater](#) van Vlario

Communicatie is het belangrijkste voor het al dan niet slagen van het project en het meekrijgen van de eigenaars en is onafhankelijk van de gekozen aanpak, al dan niet met gratis diensten en/of subsidies voor de eigenaars.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
1 Tijdslijn.....	3
2 Fase Haalbaarheid	4
3 Fase Voorontwerp	4
3.1 Aanstellen van een afkoppelingsadviseur	4
4 Fase Ontwerp	5
4.1 Infovergadering	5
4.1.1 Voorbereiding.....	5
4.1.2 Toelichting	6
4.2 Infomarkt.....	7
4.3 Inspraak bewoners	7
4.4 Bezorgdheden bewoners.....	7
4.5 Taakomschrijving afkoppelingsadviseur.....	8
4.6 Uniform afkoppelingsadvies.....	9
4.7 Aansluiting.....	10
5 Fase Aanbesteding	10
6 Fase Start der werken.....	10
7 Fase Einde der werken	12
8 Keuring privéwaterafvoer.....	12
9 Fase Oplevering	13
9.1 Subsidies project	13
9.2 Premie/subsidie bewoners.....	13
9.3 Handhaving.....	14
9.3.1 Herinnering.....	15
9.3.2 Aanmaning.....	15
9.3.3 Verlengde dossieropvolging	15
9.3.4 PV.....	15
9.3.5 Belastingreglement	15
9.3.6 Handhaving voor bekomen subsidie VMM	15

1 Tijdslijn

Fasering riolerings-project	<u>Haalbaarheid</u>	<u>Voorontwerp</u>	<u>Ontwerp</u>	<u>Aanbesteding</u>	<u>Start der werken</u>	<u>Einde der werken</u>	<u>Voorlopige oplevering</u>
Openbaar Domein			Infovergadering 1		Infovergadering 2		
Afkoppelingen	Eventueel vooronderzoek	Aanstellen afkoppelingsadviseur	Start huisbezoeken Verwerking dossiers Dossiers @ eigenaars	Verzamelen overeenkomsten	Opvolging werken		Overzicht niet-afgekoppelde woningen opmaken Verwerking subsidiedossiers Handhaving
Afkoppeling s-werken					Aanstellen aannemer	Uitvoering afkoppelingswerken Opmaak as-built dossiers	
Keuringen					Aanstellen keurder		Uitvoering keuringen

2 Fase Haalbaarheid

Er zijn heel wat zaken voor handen om een rioleringsproject in goede banen te leiden:

- Minder hinder draaiboek
  - Structurele en uniforme aanpak
  - Vertaalt visie van minder hinder naar praktijk
  - Voor alle soorten projecten openbaar domein (groot en klein)
- Hinderpremie van Vlaams Agentschap innoveren en ondernemen voor ondernemers

In deze fase kan het al nuttig zijn een afkoppelingsdeskundige in te zetten om gebouwen te laten inventariseren die impact kunnen hebben op het project (grote gebouwen, afwateringsrichting, etc.)

3 Fase Voorontwerp

3.1 Aanstellen van een afkoppelingsadviseur

U kan ervoor kiezen om in het afkoppelingsproject zelf een afkoppelingsadviseur aan te stellen die een afkoppelingsdossier opmaakt voor de bewoners. Veel gemeenten/rioolbeheerders bieden deze service gratis aan. In sommige gevallen wordt deze dienst betalend aangeboden.

Er zijn ook gemeenten/rioolbeheerders die geen afkoppelingsadviseur aanstellen en de bewoners/eigenaars zelf alles laten doen. De bewoners/eigenaars worden geïnformeerd op welke manier afkoppeling kan gebeuren.

De bewoners/eigenaars kunnen ook zelf een afkoppelingsadviseur aanstellen. Via Vlario is een lijst ter beschikking met afkoppelingsadviseurs die de opleiding afkoppelingsadviseur gevolgd hebben.

Indien er nog geen afkoppelingsdeskundige werd aangesteld, dient er in fase voorontwerp een procedure opgestart worden.

Een afkoppelingsdeskundige kan op verschillende manieren aangesteld worden:

- Raamcontract
- Open procedure (geen drempel)
Onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking (levering en diensten drempel = max. 135.000 euro)
- Onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking (levering en diensten drempel = max. 135.000 euro)
- Onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking met eenvoudige factuur (drempel = max. 30.000 euro)

Zie hiervoor het modelbestek van Vlario voor het aanstellen van een afkoppelingsadviseur en/of keurder dat terug te vinden is op het ledengedeelte van de VLARIO website.

Na het aanstellen van de afkoppelingsadviseur is het aangewezen om een startoverleg in te plannen met de bouwheer om de specifieke elementen van het dossier te overlopen, de aanpak van de dossiers

en de wensen van de klant. Indien er nog vragen zijn aan de gemeente, kunnen deze ook op dit overleg behandeld worden.

(hier invoegen wat vanonder staat)

- Kelderaansluitingen
- Diepe aansluitingen
- Eindperceel met aansluiting buiten project
- Hoekperceel met aansluiting buiten project
- Perceel tussen 2 straten met aansluiting buiten project
- Achterin gelegen perceel
- Extra aansluitputjes gevraagd
- Drainages
- Onduidelijkheid rond vervuilde verhardingen/KWS

4 Fase Ontwerp

De communicatie met de eigenaars/bewoners start best zodra het ontwerp bekend is (idealiter 12 tot 24 maanden voor start der werken).

Communicatie is het belangrijkste voor het al dan niet slagen van het project en het meekrijgen van de eigenaars/bewoners, onafhankelijk van het feit of er diensten gratis ter beschikking gesteld worden of premies/subsidies.

Er wordt best een communicatieverantwoordelijke aangesteld die het communicatieproces opmaakt en opvolgt doorheen het volledig project.

Het eerste schrijven is steeds gericht aan de bewoner van het pand en wordt door de opdrachtgever verstuurd. De bewoners die huurder zijn van het pand worden verzocht de briefwisseling over te maken aan de eigenaar. Van zodra de eigenaar bekend is gebeurt de communicatie met de eigenaar en niet met de huurder. Hou rekening met de GDPR wat betreft het gebruik van namen, adressen, ...

Enkele hoofdpunten om in acht te nemen:

- Start de communicatie heel vroeg
- Geef inspraak
- Maak duidelijke afspraken
- Herhaal regelmatig
- Hou het laagdrempelig (gebruik geen vaktermen)
- Speel kort op de bal
- Spreek betrokkenen rechtstreeks en heel persoonlijk aan

4.1 Infovergadering

4.1.1 Voorbereiding

- Wie moet allemaal aanwezig zijn? Op wie heeft dit project impact?
- Datum bepalen (best niet op een vrijdag/sportwedstrijd/lokaal feest)
- Plaats/zaal vastleggen + weet welke infrastructuur voor handen is (beamer, geluidsinstallatie = te testen) – dicht bij project (te voet)
- Uitnodiging rondsturen aan betrokken personen straat + omliggend

Presentatie:

- Afbakening taken/sprekers
- Goede afspraken met gemeente/rioolbeheerder

4.1.2 Toelichting

- Voorstellen wie aanwezig is + timing toelichting
- Duiding project: waarom riolerings- en infrastructuurwerken
- Taal = verstaanbaar en eenvoudig.

Presentatie:

- Beeldmateriaal in de presentatie (filmpjes)
- Eenvoudig en niet te veel tekst: Deze leiden de aandacht af van de spreker omdat iedereen dan het scherm zit af te lezen en niet meer luistert.
- Herhaal kort de kernpunten op het einde
- Data/termijnen/faseringen visueel kenbaar maken.
- Welke werken mag men verwachten + timing

Wat moet er gebeuren – privédomein:

- Ladder van Lansink
- Uitzonderingen
- Voorbeelden
- Praktisch:
- Timing
- Afkoppelingsplan/afkoppelingsadviseur/afpraak
- Subsidies/tegemoetkoming kosten
- Huisaansluitputten
- Wat met de septische put/IBA
- Keuring (wie, wanneer, kosten)

Neem na de vergadering tijd voor:

- Bekijken/bespreken plannen individueel
- Geparkeerde vragen te beantwoorden
- Persoonlijk gesprek
- Verzamelen van contactgegevens (eigenaarsgegevens)
- Overhandigen van informatiefolder
- Invulstrook/contactgegevens met mogelijkheid voor maken van afspraak afkoppelingsadviseur

Belangrijk:

- Bezorgdheden erkennen, niet minimaliseren.
- Het is ok als er niet op alle vragen antwoord is en zorg ervoor dat het antwoord achteraf wel tot bij de mensen komt.
- Betrokkenheid creëren door duidelijke info én vragenronde achteraf.
- Controle houden over de vergadering:

- Individuele vragen parkeren
- Niet te ver uitweiden over onderwerpen

4.2 Infomarkt

Infomarkt (al dan niet aaneensluitend) op de infovergadering.

- Plannen uitgespreid op tafel
- Infobrochures
- 1-op-1 contact (alle actoren aanwezig)
- Gemeente/stad
- Studiebureau
- Afkoppelingsadviseur
- Annemer

Het voordeel van een infomarkt is dat iedereen vragen kan stellen, ook personen die dit niet in publiek durven. Op deze manier kan ook een negatieve spiraal vermeden worden en wordt het draagvlak voor oproerkraaiers verkleind.

Een nadeel kan ook zijn dat niet alle inwoners alle standen bezoeken. Ze krijgen dus ook niet alle info. De sprekers moeten tevens zeer vaak hetzelfde verhaal vertellen waardoor nogal wat punten vergeten worden en zeker bij grote projecten is het praktisch niet haalbaar om iedereen de nodige info te geven. Deze werkwijze is intensiever, vergt veel volk en voor meerdere straten is het aangeraden hierin nog een opsplitsing te maken.

De ideale situatie is een combinatie tussen plenaire vergadering/infomarkt/brochure.

4.3 Inspraak bewoners

In sommige projecten worden de bewoners mee betrokken bij het ontwerp. Inspraak creëert draagvlak, maar schept ook verwachtingen. Als die verwachtingen niet ingelost worden, verdwijnt dat draagvlak ook snel.

Betrokkenheid in de keuze van het ontwerp, betekent dat er ook mensen moeten teleurgesteld worden.

Bij start ontwerp kan inbreng gevraagd worden over bovenbouw:

- Waar worden bomen voorzien?
- Waar worden parkeervakken voorzien?
- Verkeerscirculatie?
- Fietspaden?
- Straat knippen?
- Voetpaden?

4.4 Bezorgdheden bewoners

Denk op voorhand na over volgende punten om reeds in de infovergadering hierop een antwoord te kunnen bieden (indien van toepassing):

- beperkte bereikbaarheid,
- brengt vuil met zich mee,

- wat met afvalophaling/thuisverpleging e.d.,
- toegankelijkheid oprit,
- veilige passage over de werf,
- parkeerplaatsen,
- plaats van bomen,
- rolstoelgebruikers,
- omleidingen tijdens de werken,
- bewoners langsheen het tracé van de omleiding

Handelaars vergen een aparte aanpak:

- Hoe zorgen dat ze veilig bereikbaar zijn.
- Vergoeding voor inkomstenverlies.
- Parking.
- Signalisatie of bewegwijzering
- Vaste dagen kennen voor leveringen + sluitingsdagen. B.v. verse melk kan niet uitgesteld worden.
- Apart overleg is aangeraden (bv. in een straat met veel handelaars)
- Denk ook aan handelaars buiten het project (hinderlijke toegang door project)

Na de infovergadering kan de afkoppelingsadviseur huisbezoeken inplannen voor de opmaak van de dossiers.

4.5 Taakomschrijving afkoppelingsadviseur

De uit te voeren activiteiten zijn conform de bepalingen van het plan van aanpak van de opdrachtgever (om op te nemen in bestek):

- Op de hoogte zijn van de vereisten van gemeente/ rioolbeheerder alsook mogelijke subsidies (bijvoorbeeld septische put verplicht?, infiltratie verplicht, ...)
- Het opmaken van een volledige inventarisatie van de verschillende afval- en hemelwaterstromen per beschouwd kadastraal perceel tot aan de bestaande lozing, met intekening op basis van de best beschikbare achtergrond (minimaal kadasterplan met indien nodig aanpassing aan de bestaande toestand).
- Definiëring van een geplande toestand, afkoppeling tot een volledig gescheiden stelsel per beschouwd kadastraal perceel, intekening op basis van de schets van de bestaande toestand, inclusief een indicatie van de diepteligging van de ontworpen afvoeren, meer bepaald het niveau van het laagste vloerpeil dat aangesloten is op de riolering en dat zich onder het dorpelpeil en/of de straat bevindt. Deze peilen/dieptes dienen relatief t.o.v. het dorpelpeil ingemeten/opgemeten te worden.
- Opmaak van een meetstaat van de afkoppelingswerken.
- Het aanduiden van mogelijke knelpunten m.b.t. de uitvoering van de afkoppelingen, eventueel met foto's.
- Inventarisatie van mogelijke risico-aansluitingen.
- Contactname met en de nodige huisbezoeken bij de eigenaars/huurders, resulterend in een schriftelijk akkoord van de eigenaars. Huisbezoeken gebeuren na voorafgaande afspraak.
- Aanwezig zijn op de informatievergaderingen, ingericht door de gemeente en/of rioolbeheerder en/of hoofdaannemer, voor de toelichting van het hoofdproject (voorontwerp-, ontwerp- en uitvoeringsfase). Op deze vergadering kan hij reeds contactgegevens uitwisselen en afspraken maken met de betrokkenen.

- Controle der uitgevoerde werken en documenten, incl. premies, subsidies en het opmaken van een as-built plan waarin eventuele wijzigingen tijdens de werken in opgenomen zijn.
- Nazorg (klachten na werken).
- Advies over be- en ontluchting en geurhinder. Bij een volledig gescheiden stelsel kunnen geurproblemen door leegzuigen of lucht terug stuwning ontstaan.
- De juiste inplantingsplaats van de huisaansluitputjes aanduiden op het plan zoals bepaald door de rioolbeheerder (oplettten voor kruising van riolering)
- Inventarisatie van drainageleidingen.
- Belangrijk om creatieve oplossingen te bedenken zeker voor het regenwater, niet alles moet per sé naar de RWA aansluiting gaan.
  - Afhandeling premies gemeente/rioolbeheerder
  - gebouwen nakijken met een keuring i.k.v. nieuwbouw/herbouw waarbij de keuring niet ouder is dan 5 jaar (want voor deze panden is een keuring niet verplicht i.k.v. afkoppeling). Bij veel keuringen i.k.v. nieuwbouw/herbouw is de oprit en/of het terras nog niet aangelegd waardoor achteraf nog foutieve aansluitingen plaatsvinden.

Sommige opdrachtgevers vragen afkoppelingsadviseurs niet langs te gaan bij panden in gesloten bebouwing en enkel de voorkant af te koppelen. Hierdoor worden soms kansen gemist om achteraan af te koppelen volgens de ladder van Lansink of af te koppelen via de (kruip)kelder, ondanks niet verplicht. Ook bij keuringen achteraf blijkt soms dat achter de poort een doorgang zit, hetgeen niet onder de uitzonderingen valt om af te koppelen als dit geen afgesloten ruimte is. Tevens wordt de aansluitplicht niet gecontroleerd en kunnen nog verliesdebieten op DWA ongededecteerd achter blijven.

De eigenaar dient tijdig en correct geïnformeerd te worden over de verplichte keuring.

Duidelijk te communiceren aan de eigenaar/bewoner of hij zelf de keuring dient aan te vragen of hiervoor gecontacteerd wordt? Wie staat in voor de kosten?

Mogelijkheden:

- Opdrachtgever betaalt de eerste keuring met door hem aangestelde keurder. Dit dient binnen een bepaalde termijn te gebeuren. De herkeuring is voor rekening van de eigenaar.
- De eigenaar/bewoner dient zelf een keuring aan te vragen en een conform keuringsattest af te leveren binnen de vooropgestelde tijd.

Er dient duidelijk een deadline gesteld te worden tegen wanneer men een conform keuringsattest dient af te leveren. Bij sommige gemeenten wordt het al dan niet toekennen van de mogelijke premies/subsidies hier mee aan toegekend als motivatie. Men kan ook het recht op gratis keuring (indien aangeboden) laten vervallen als motivatie om de keuring tijdig te laten uitvoeren

4.6 Uniform afkoppelingsadvies

Vlario heeft met WG4 een uniform afkoppelingsadvies en uniforme legende ter beschikking gesteld. Deze zijn beschikbaar via [deze link](#)

Aan opdrachtgevers wordt gevraagd dit op te leggen aan de afkoppelingsadviseur, via het bestek.

De afkoppelingsadviseur geeft uiteindelijk een advies aan de eigenaar/bewoner. Dit is niet afdwingbaar of verplicht uit te voeren door de eigenaar/bewoner.

Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de ladder van Lansink in het ontwerp. De bewoner kiest vaak voor de goedkoopste oplossing.

4.7 Aansluiting

Het ontwerpplan van het rioleringsstelsel op openbaar domein (bv. de diepte van de riolering, verhanglijn,...) dient overgemaakt te worden aan de afkoppelingsadviseur. Als de minimumdiepte van 80cm niet gehaald kan worden dient dit kenbaar gemaakt te worden aan de opdrachtnemer.

De locatie van de huisaansluitputten wordt meestal bepaald tijdens de afkoppelingsstudie. Of deze op openbaar domein of op privé domein worden geplaatst hangt af van de rioolbeheerder/gemeente. In principe krijgt men een aansluiting voor RWA en DWA. Niet alle gemeenten/rioolbeheerders voorzien een aansluiting op RWA. Deze dient men dan bijkomend aan te vragen.

Bijkomende aansluitingen dienen aangevraagd en goedgekeurd te worden door de rioolbeheerder. Dit dient opgenomen te worden in het aansluitreglement van de rioolbeheerder (zie handleiding voor opmaak uniform huisaansluitreglement van Vlario op het ledengedeelte).

De aannemer openbaar domein voorziet meestal de plaatsing en aansluiting van huisaansluitputten. De aannemer baseert zich hiervoor op het afkoppelingsplan ontworpen toestand. Als de kleurcode niet toegepast wordt, gebeurt het soms dat men op privéterrein toch RWA en DWA nog heeft omgewisseld. Hierover dient duidelijkheid te zijn alvorens definitief aan te sluiten.

Het is aangeraden om voor elk pand een huisaansluitfiche op te maken (zie uniforme huisaansluitfiche Vlario op het ledengedeelte).

Bestaande aansluiting hergebruiken	Geen bijkomende kosten
Nieuwe aansluiting RWA/DWA	Betalend voor RWA
	Gratis
Bijkomende aansluiting	Betalend

5 Fase Aanbesteding

Sommige gemeenten/rioolbeheerders voorzien een collectieve aannemer om de afkoppelingswerken op privé uit te voeren. De aanstelling van deze aannemer kan gebeuren via het hoofdbestek of via een aparte aanbesteding (zie Vlario-bestek aanstellen afkoppelingsdeskundige en keurder).

Er dienen hiervoor goede afspraken gemaakt te worden over wie de factuur zal betalen: gemeente/klant/rioolbeheerder? Opvolging?

6 Fase Start der werken

Er dient een aanspreekpunt te zijn voor de bewoners/eigenaars waar ze terecht kunnen met al hun vragen. Er kan een vertegenwoordiger bij de bewoners aangesteld worden (vrijwillige basis) die de werfvergaderingen mee volgt en ook aanspreekpunt kan zijn voor de bewoners.

Voor de werken starten wordt een 2^e infomoment georganiseerd. Hierbij gelden dezelfde aandachtspunten als bij infomoment 1.

- Vlak voor start der werken om alle praktische zaken mee te delen over:
  - Wie is de aannemer?

- Wie zijn de aanspreekpunten?
- Zijn er omleidingen voor het verkeer?
- Wat met huisvuilophaling?
- Wat is de timing en duur van het project?
- Tijdens de werken:
  - Verloop van de werken.
  - Aankondigingen van volgende fases.
  - Mededelingen over fasering, duur van het project.

Op de uitnodiging niet te veel informatie schrijven, want je wil ze net op de vergadering hebben om alles uit te leggen. Nadien kan wel de uitleg meegegeven worden.

Voorzie ook tijdens de werken voldoende informatie:

- Website stad/gemeente/rioolbeheerder
- Nieuwsbrief online
- Maandblad stad of gemeente
- Sociale media
- Niet enkel online! Brief aangelanden
  - Wat
  - Waar
  - Wanneer
  - Waarom
- Aanspreekpunt voor vragen
  - VERTEGENWOORDIGER OP DE WERFVERGADERING – SPREEKBUIS VOOR DE BEWONERS
  - MENSEN DIE DE BUURT KENNEN – LAGE DREMPEL
- Infobord ter plaatse met vermelding van de contactgegevens van de afkoppelingsdeskundige
- Nieuwsbrief stad/gemeente

Updates, timing kan veranderen,...

Een keurder kan op verschillende manieren aangesteld worden:

- Raamcontract
- Open procedure (geen drempel)
- Onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking (levering en diensten drempel = max. 135.000 euro)
- Onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking (levering en diensten drempel = max. 135.000 euro)
- Onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking met eenvoudige factuur (drempel = max. 30.000 euro)

Zie hiervoor het modelbestek van Vlario voor het aanstellen van een afkoppelingsadviseur en/of keurder.

Indien er een afkoppelingsaannemer moet aangesteld worden, wordt dit eveneens volgens wetgeving overheidsopdrachten gedaan en gebeurt dit aan het begin van deze fase.

7 Fase Einde der werken

De afkoppelingsaannemer zal eerder tegen het einde van de werken van de openbare rioleringswerken starten. De huisaansluitingen dienen immers gemaakt te zijn op de nieuwe riolering waarop moet aangesloten worden.

Mogelijkheden:

- Zelf uit te voeren door de eigenaar. Er kan een lijst ter beschikking gesteld worden met aannemers. Communicatie hierover is belangrijk (bv. mogelijkheden, waar aansluiten, toepassen ladder van Lansink,...).
- Door aannemer, aangesteld door opdrachtgever.

Taken afkoppelingsaannemer op privédomein (op te nemen in bestek?):

- Het stelsel waterdicht wordt aangelegd door het gebruik van de juiste hulpstukken om de verschillende rioleringsonderdelen met elkaar te verbinden.
- De voorgeschreven aansluitdiepte met de aansluitputjes op de perceelsgrens wordt gerealiseerd.
- Er geen tegenhellingen voorkomen in de leidingen waardoor de voorziene afvoer bemoeilijkt wordt.
- De nodige aandacht besteed wordt aan geurhinder.
- De vooropgestelde afvoercapaciteit gewaarborgd wordt.
- Er zich na de afkoppelingswerken geen geur- of afvoerproblemen voordoen door wijzigingen in de ontluchting en beluchting van het stelsel.
- Bij afkoppelingswerken de oorspronkelijke toestand van het terrein waar mogelijk geëvenaard wordt.
- Er de nodige voorzieningen getroffen worden zodat een periodiek onderhoud van het stelsel mogelijk is.
- Er enkel BENOR-gekeurde materialen gebruikt worden.
- De kleurcode met betrekking tot de verschillende afvoerstromen gerespecteerd wordt.
- De juiste materialen voor het aanvullen en verdichten van sleuven aangewend worden.
- Elke wijziging, ten opzichte van het plan van de afkoppelingsadviseur, aangeduid wordt op het as-built plan en conform de wetgeving is; deze wijzigingen worden aan de afkoppelingsadviseur doorgegeven ter verwerking in het as-built plan.
- De bewoners bij afkoppelingswerken zo weinig mogelijk hinder ondervinden.
- Er voldoende foto's genomen worden tijdens de aanleg.

8 Keuring privéwaterafvoer

Een keuring is verplicht bij de aanleg van gescheiden riolering op het openbaar domein, tenzij er een keuring is uitgevoerd voor nieuwbouw of herbouw die maximaal vijf jaar oud is;

De termijn van vijf jaar dient vastgelegd te worden door de rioolbeheerder. VLARIO stelt voor volgende datum vast te leggen om 5 jaar terug te rekenen: start der werken openbaar domein, zoals vermeld in brief 'bevel van aanvang'.

De keuring mag niet uitgevoerd worden door de afkoppelingsadviseur of -aannemer.

9 Fase Oplevering

9.1 Subsidies project

Afkoppeling langs gesubsidieerde gemeentelijke projecten:

- Het einddossier bevat een overzicht van de afgekoppelde woningen en de niet afgekoppelde woningen binnen het project. De niet afgekoppelde woningen zijn voorzien van een PV-nummer of van de uitleg waarom ze niet afgekoppeld (uitzonderingsregels) zijn.
- Uitbetaling saldo (20% subsidiebedrag) pas als:
  - Woningen effectief afgekoppeld zijn of
    - PV is opgesteld, PV(-nummer) → VMM
    - Heffing op niet-afkoppeling voor eerste maal is geïnd
  - Bedrijven, scholen,...:
    - Tijdslijn afkoppeling
    - Engagementsverklaring
    - Vergunning

Controle VMM op terrein (steekproefsgewijs)

Afkoppeling langs Niet-gesubsidieerde gemeentelijke projecten:

- VMM nabije toekomst: toezicht via toepassing steekproeven, audits, benchmarking, controle op terrein...

Afkoppelingen langs bovengemeentelijke projecten (Aquafin)

- Studie afkoppeling gebeurt door Aquafin (voor zover de gemeente dit zelf ook uitvoert in andere projecten)
  - Enkel voor woningen (met permanente bewoning)
- Afkoppeling zelf is de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke rioolbeheerder

9.2 Premie/subsidie bewoners

Ervaring:

- Weinig verschil, waar geen subsidies zijn denkt eigenaar vaak zelf mee over kostenefficiënte oplossing. Een deelsubsidie (procentueel of geplafonneerd) zet meer aan tot meedenken en meewerken dan een volledige subsidie van alle werken.
- Enkel subsidie voor buizen werkt toepassing bronmaatregelen tegen (hergebruik – infiltratie – buffering).
- Probleem van verschillende aanpakken tussen gemeenten in eenzelfde project.

Overzicht van enkele mogelijkheden:

- Alles terugbetaald: bewezen kosten op basis van facturen of factuur eigen aannemer
- Forfaitaire kost
- Een percentage van de kosten: bewezen kosten op basis van facturen (nadeel: veel administratie)
  - 50% bij een factuurbedrag van max. 500 euro
  - 100% van factuurbedrag met een max. van 1000 euro
- Thematisch subsidiereglement water met naast afkoppeling ook aanbieden van o.a. subsidie voor o.a. hemelwaterput of infiltratievoorziening. Cumuleerbare subsidie:
  - subsidies voor wie afkoppelt (max. 1.250,00 euro)
  - hergebruikt (625,00 euro)
  - infiltreert (625,00 euro).
- 200 euro + 30 euro per lopende meter (ongelimiteerd)
- Voor gesloten bebouwing in subsidieproject betaalt rioolbeheerder de kosten indien nodig.
- Infiltratievoorziening apart te subsidiëren (toepassen ladder van Lansink)
- Terugbetaling keuring bij conform attest.
- Ontharden
- ...

Voorwaarden voor premies/subsidies:

- Enkel van toepassing als er tijdig een conform keuringsattest afgeleverd werd.
- Niet van toepassing voor panden met een bouwvergunning van na 1 februari 2005 waarop de GSV hemelwater van toepassing is omdat zij reeds gescheiden dienden te zijn tot aan de rooilijn.
- Gebouw dient volledig afgekoppeld te zijn.
- Enkel noodzakelijke werken komen in aanmerking voor subsidie. Geen verbeteringen of verfraaiingen.
- ...

9.3 Handhaving

De exploitant kan de klant of titularis verplichten om de privéwaterafvoer te herstellen of te wijzigen als de exploitant dat noodzakelijk acht om die in overeenstemming te brengen met de wettelijke en reglementaire bepalingen.

De exploitant kan, als de voorschriften voor de privéwaterafvoer met het oog op de veiligheid, gezondheid of bescherming van het leefmilieu niet worden nageleefd, de dienstverlening schorsen of beperken.

Vooraf de eigenaar/bewoner goed informeren over de gevolgen voor het niet-afkoppelen, een niet-conform keuringsattest en indien er geen keuring afgeleverd wordt.

De handhaving inzake scheiding van hemel-en afvalwater is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Overleg en afspraken tussen de rioolbeheerder en gemeenten zijn cruciaal

Zie ook de website van de CIW voor de handhavingsmogelijkheden: www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/handhaving

9.3.1 Herinnering

Het is aangeraden om voor de deadline reeds een herinnering te sturen (bv. 1 maand ervoor). Hierin ook reeds de gevolgen mee te geven als men zich niet tijdig in orde stelt.

9.3.2 Aanmaning

Als de klant of titularis geen voorafgaande keuring heeft laten uitvoeren, maar wel feitelijk gebruikmaakt van de privéwaterafvoer, of als de nodige aanpassingen om de privéwaterafvoer conform voor aansluiting op de huisaansluiting of het openbaar saneringsnetwerk te maken, niet worden uitgevoerd binnen de gestelde termijnen, stuurt de exploitant de klant of titularis een aanmaning.

De eerste aanmaning is kosteloos. Dit is ook opgelegd in het nieuw AWVR dat sinds 1 januari 2021 van kracht is

In die aanmaning vermeldt de exploitant :

- 1° wat de klant of titularis moet doen om zijn verplichtingen na te komen, samen met de uiterste termijn waarin dat moet gebeuren, waarbij de exploitant een minimumtermijn van dertig werkdagen respecteert;
- 2° de mogelijkheid om de dienstverlening te beperken of te schorsen als de klant of titularis de nodige aanpassingen weigert te doen om de privéwaterafvoer conform voor aansluiting op de huisaansluiting of het openbaar saneringsnetwerk te maken;
- 3° dat het niet-conform zijn voor aansluiting van de privéwaterafvoer en het overschrijden van de termijn voor de uitvoering van de noodzakelijke herstelmaatregelen al gemeld is bij de gemeentelijke toezichthouder.

Bepaal een timing voor het versturen van de aanmaningen zodat deze consequent toegepast worden voor alle bewoners.

9.3.3 Verlengde dossieropvolging

Een eerste aanmaning is kosteloos. Wanneer geen passend gevolg gegeven wordt aan deze aanmaning, stuurt de exploitant een tweede aanmaning waarbij kosten voor de verlengde dossieropvolging kunnen worden aangerekend.

9.3.4 PV

Een PV kan volgen op herinneringsbrieven of aanmaningen.

9.3.5 Belastingreglement

De gemeente kan een belastingreglement opmaken voor het niet optimaal afkoppelen van hemelwater en afvalwater, het illegaal aansluiten op de openbare riolering en op het niet plaatsen van een IBA.

Een voorbeeld vindt u op het ledengedeelte van VLARIO.

9.3.6 Handhaving voor bekomen subsidie VMM

Als bewoners/eigenaars niet willen meewerken kan dit ook effect hebben op de terugbetaling van VMM. De laatste 20% subsidie VMM wordt alsnog toegekend indien:

- Aantonen dat PV werd opgemaakt
- Belastingreglement werd geïnd (inkohiering)